

แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรม
จังหวัดอุบลราชธานี

ญาณิศา พุทธิพงษ์
จีรนันท์ แก้ววิชัย
นาโวลา ภูมิภาค
ปิยะพร ผูกจันทร์

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชาการรู้สึกการสนเทศ
และการเรียนรู้ (9011103)
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2568

แหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรม
จังหวัดอุบลราชธานี

ญาณิศา พุทธิพงษ์ เลขที่ 19
จีรนันท์ แก้ววิชัย เลขที่ 21
นาโวลา ภูมิภาค เลขที่ 22
ปิยะพร ผูกจันทร์ เลขที่ 23

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศ
และการเรียนรู้ (9011103)
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2568

คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมและนำเสนอข้อมูลอันทรงคุณค่าเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งถือเป็นเมืองอู่อารยธรรมที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้จัดทำได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสืบสานและเผยแพร่องค์ความรู้ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมา ความงามทางสถาปัตยกรรม ความงามทางธรรมชาติ และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเพณีแห่เทียนพรรษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ เพื่อให้มีรากฐานทางวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นที่ประจักษ์ และได้รับการอนุรักษ์ไว้ มิให้เลือนหายไปจากความทรงจำของคนรุ่นหลัง

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้จัดทำจึงได้รวบรวมเนื้อหา และเรียบเรียงข้อมูลอย่างละเอียด เพื่อให้รายงานฉบับนี้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านค่าวัฒนธรรม นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป ให้ได้ทราบถึงคุณค่าของรากเหง้าและวิถีชีวิตชาวอุบลราชธานี อีกทั้งเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ยั่งยืนสืบไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญภาพ	
บทที่	หน้า
1 ประวัติศาสตร์และข้อมูลทั่วไปจังหวัดอุบลราชธานี	
1.1 ประวัติการก่อตั้งเมือง และตำนานท้าวคำแหง	1
1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และคำขวัญประจำจังหวัด	2
1.3 ตราสัญลักษณ์ และดอกไม้ประจำจังหวัด	3
2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ	
2.1 สามพันโบก	4
2.2 อุทยานแห่งชาติผาแต้ม และภาพเขียนสีจารึก	6
2.3 น้ำตกแสงจันทร์	6
3 ศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	
3.1 วัดหนองป่าพง (หลวงปู่ชา สุรัทโถ)	7
3.2 วัดพระธาตุหนองบัว และเจดีย์พุทธคยาจำลอง	8
3.3 วัดศรีนธรารามภูพร้าว	9

4 ประเพณี และเทศกาลประจำท้องถิ่น	
4.1 ประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี	10
4.2 ประเพณีไฟลวก็อฟ และงานสมโภชแม่น้ำโขง	11
4.3 ฮีตสิบสอง คลองสิบสี่ และวิถีชาวลุ่มน้ำมูล	11
5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์ชุมชน	
5.1 ผ้ากาบบัว (ผ้าเอกลักษณ์ประจำจังหวัด)	12
5.2 หัตถกรรมเครื่องทองเหลือง และเครื่องจักสาน	13
5.3 อาหารพื้นเมืองและของฝากเลื่องชื่อ	14
บรรณานุกรม	15

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ท้าวคำผง.....	1
2 แม่น้ำสองสี.....	2
3 หาดชุมดาว.....	3
4 ดอกบัว.....	4
5 สามพันปีก.....	5
6 ผ้าแต้ม.....	6
7 น้ำตกแสงจันทร์.....	6
8 วัดหนองป่าพง.....	7
9 วัดพระธาตุหนองบัว.....	8
10 วัดสิรินธรารามภูร้าว.....	9
11 แท่เทียนพระราช.....	10
12 เรือไฟ.....	11
13 อีตสิบสอง คลองสิบสี่.....	12
14 ผ้ากาบบัว.....	13

15 หัตถกรรมเครื่องทองเหลือง.....	13
14 หมุยอและกวยจับอุบล.....	14

บทที่ 1

ประวัติศาสตร์ และข้อมูลทั่วไปจังหวัดอุบลราชธานี

1.1 ประวัติการก่อตั้งเมืองและตำนานท้าวคำ旁

การก่อตั้งเมืองอุบลราชธานีมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับประวัติศาสตร์การอพยพของชาวไทยคุ้งข้ามโขง โดยมีบุคคลสำคัญคือ พระปทุมวรราชสุริวงศ์ (ท้าวคำ旁)

จุดเริ่มต้น ในช่วงสมัยกรุงธนบุรี (ประมาณ พ.ศ. 2314) เกิดความขัดแย้งในนครเขื่อนขันธ์กับแก้วบัวบาน (หนองบัวลำภู) ระหว่างเจ้าพระวอ-เจ้าพระตา กับพระเจ้าสิริบุญสารแห่งนครเวียงจันทน์

การอพยพท้าวคำ旁 (บุตรพระตา) พร้อมกับพี่น้องได้พาไพรพลอพยพหนีภัยสงครามลงมาตามลำน้ำโขง เข้าสู่ลำน้ำมูล การสถาปนาเมือง ต่อมาในปี พ.ศ. 2335 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) ท้าวคำ旁ได้ย้ายเมืองจากดอนมดแดงมาตั้งที่ "ห้วยแจระแม" ซึ่งภูมิประเทศดีกว่า และได้กราบบังคมทูลขอตั้งเป็นเมือง

พระราชทานนาม: รัชกาลที่ 1 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะเป็น "เมืองอุบลราชธานี" และแต่งตั้งให้ ท้าวคำ旁 เป็น "พระปทุมวรราชสุริวงศ์" เจ้าเมืองคนแรกของอุบลราชธานี

ภาพที่ 1 พระปทุมวรราชสุริวงศ์ (ท้าวคำ旁)

ที่มา: <http://www.m-culture.in.th/>

1.2 ลักษณะภูมิประเทศและคำขวัญประจำจังหวัด

1.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดอุบลราชธานีตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ที่สันรุ่งที่ 15 องศาเหนือ และเส้นแบ่งที่ 105 องศา ตะวันออก เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกสุดของประเทศไทย (เป็นจุดที่เห็นดวงอาทิตย์ขึ้นเป็นที่แรกของประเทศไทย) ณ พาดงน้ำได มีเนื้อที่ประมาณ 1,611,265 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 10 ล้านไร่

1.2.2 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี มีลักษณะเป็นที่ราบสูงและที่ราบลุ่มแม่น้ำ (Plateau and River Basin) โดยพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินปนทรายและหินทราย โดยแบ่งลักษณะเด่นได้ดังนี้

1. พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ บริเวณตอนกลางของจังหวัด เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำมูลและแม่น้ำชี เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรม
2. พื้นที่ที่ราบสูงและภูเขา บริเวณทิศใต้และทิศตะวันออก มีเทือกเขาพนมดงรักกั้นพรมแดนไทย-กัมพูชา และมีแก่งหินหน้าผา สลับซับซ้อนตามแนวแม่น้ำโขง
3. แม่น้ำสายสำคัญ มี "แม่น้ำมูล" ไหลผ่านกลางจังหวัดจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก และ "แม่น้ำชี"

ภาพที่ 2 แม่น้ำสองสี

ที่มา: <https://travel.mthai.com/>

1.2.3 คำขวัญประจำจังหวัด "อุบลเมืองดอกบัวงาม" แม่น้ำสองสี มีปลาแซบหลาย หาดทรายแก่งหิน ถิ่นไทย นักปราชญ์ ทวยราษฎร์ไว้ธรรม งามล้ำเทียนพระราชา ผ้ากาบบัว"

ความหมาย

เมืองดอกบัวงาม ชื่อจังหวัดที่เป็นมงคล

แม่น้ำสองสี จุดบรรจบของแม่น้ำมูลและแม่น้ำโขง

มีปลาแซบหลาย ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ป่า โดยเฉพาะปลาบึงและปลาแม่น้ำมูล

หาดทรายแก่งหิน แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น สามพันโบก หาดวัดใต้

ถิ่นไทยนักปราชญ์ แหล่งกำเนิดปูชนียบุคคล พระสงฆ์สายวิปัสสนา และศิลปินแห่งชาติ

ทวยราษฎร์ไว้ธรรม ประชาชนยึดมั่นในพุทธศาสนา มีวัดวาอารามมากที่สุดจังหวัดหนึ่ง งามล้ำเทียนพระราชา ประเพณีแห่เทียนพระราชาที่ยิ่งใหญ่ระดับโลก

ผ้ากาบบัว ผ้าทอเอกลักษณ์ประจำจังหวัด

ภาพที่ 3 หาดชมดาว

ที่มา: <https://travel.trueid.net/>

1.3 ตราสัญลักษณ์และดอกไม้ประจำจังหวัด

สิงห์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีอย่างชัดเจน มีดังนี้

ตราประจำจังหวัด รูป "ดอกบัวบาน" ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ อยู่ภายในวงกลม

ความหมาย สอดคล้องกับชื่อจังหวัด และเป็นการระลึกถึงกำเนิดของเมือง

ดอกไม้ประจำจังหวัด ดอกบัวหลวง หมายถึง ความบริสุทธิ์ สงบ และความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ต้นไม้ประจำจังหวัด ต้นยางนา เป็นต้นไม้ที่มีอยู่มากในพื้นที่ และแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ สัตว์น้ำประจำจังหวัด ปลาบึก เนื่องจากอุบลฯ มีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ซึ่งเป็นแหล่งอาศัยสำคัญของปลาบึก

ภาพที่ 4 ดอกบัว

ที่มา : <https://www.royalparkrajapruek>

บทที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ

2.1 สามพันโบก

แก่งหินขนาดใหญ่ในลำน้ำโขง ตั้งอยู่ที่อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี กิດจากการแส่น้ำวนกัดเซาะชั้นหินรายมาานานับพันปี จนกลายเป็นหลุมหรือแอ่ง (ภาษาอีสานเรียกว่า "โบก") จำนวนมากกว่า 3,000 แอ่ง มีรูปร่างสวยงามแปลกตา จนได้รับฉายาว่า "แกรนด์แคนยอนเมืองไทย"

ธรรมชาติ แองน้ำขนาดใหญ่ที่มีน้ำใสใสเขียวมรกตตลอดปี

หาดหงส์ เนินรายขนาดใหญ่ริมแม่น้ำโขงที่เกิดจากการพัดพาของตะกอนทราย ให้บรรยากาศคล้ายทะเลราย

ช่วงเวลาที่เหมาะสม ควรมาเที่ยวในช่วงฤดูแล้ง (ประมาณเดือนพฤษภาคม - พฤษภาคม) ซึ่งเป็นช่วงที่น้ำในแม่น้ำโขงลดระดับลงจนมองเห็นเกาะแก่งและโบกหินต่างๆ ได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 5 สามพันโบก

ที่มา : <https://thumbs.dreamstime.com>

2.2 อุทยานแห่งชาติผาแต้ม และภาพเขียนสีจารึก

พื้นที่อำเภอโขงเจียม อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโพธิ์ไทร เป็นจุดที่สามารถรับชมพระอาทิตย์ขึ้นได้เป็นที่แรกของประเทศไทย (บริเวณพากะนะได)

ภาพเขียนประวัติศาสตร์ สีโบราณยุคก่อนประวัติศาสตร์ อายุร้าว 3,000 - 4,000 ปี ปรากฏเรียงรายอยู่ตามเพิงพาเลียบแม่น้ำโขง

แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลัก โดยกลุ่มที่ใหญ่ และยาวที่สุดคือ "ผาแต้ม"

ลักษณะภาพ เป็นภาพเขียนสีแดง (สีดินแดง) และงวดีชีวิตผู้คนในอดีต เช่น ภาพคน, มือแดง, สัตว์ (ช้าง, ปลาบึก, เต่า), และ เครื่องมือจับปลา (ตุ่ม)

แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในอุทยาน: เสาเฉลียง (เสาหินรายรูปทรงคล้ายดอกเห็ด), ผาเจ็ก, ผามเมย และจุดชมวิวแม่น้ำโขง ผังลาว

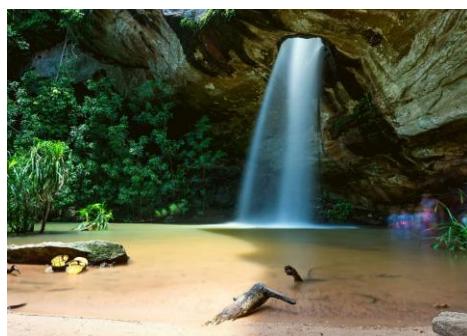

ภาพที่ 6 ผาแต้ม

ที่มา : <https://ubontrip.com/>

2.3 น้ำตกแสงจันทร์

ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่นนาเมือง ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขเจียม (อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติผาแต้ม) มีเอกลักษณ์พิเศษที่ไม่เหมือนใคร คือสายน้ำตกจะไหลลอดผ่าน "รู" หินขนาดใหญ่ลงสู่แอ่งน้ำเบื้องล่าง แทนที่จะไหลลงจากหน้าผาแบบปกติ คำว่า "แสงจันทร์" มาจากปรากฏการณ์ที่แสงของน้ำจากน้ำตกไหลลอดผ่านรูหิน เมื่อกระทบกับแสงจันทร์ในคืนวันเพ็ญ จะเป็นประกายสีขาวสว่างตามคล้ายแสงจันทร์ หรือมองดูหินด้านบนแล้วลักษณะคล้ายดวงจันทร์เต็มดวง

ภาพที่ 7 น้ำตกแสงจันทร์

ที่มา : <https://www.whenorwhere.com/>

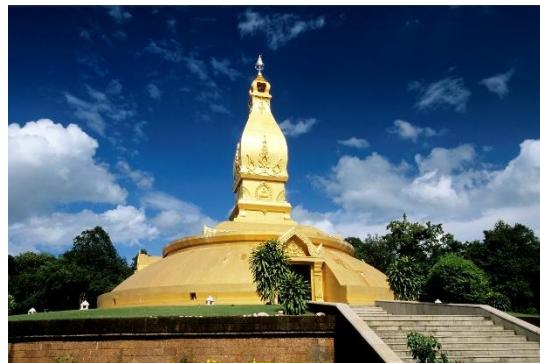
บทที่ 3

สถานสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

3.1 วัดหนองป่าพง

วัดหนองป่าพงคือการรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติอันร่มรื่น เสียบสูง เพื่อเอื้อต่อการเจริญสมาชิกวานา ไม่มีสิ่งปลูกสร้างที่หุ้มหราฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น สถาปัตยกรรมภายในวัดเน้นความเรียบง่าย กลมกลืนกับธรรมชาติ สะท้อนปรัชญาความสม lokale และการละวางความยึดติดในวัตถุกลมกลืนกับธรรมชาติในวัตถุและมีศาสนวัตถุสำคัญคือเจดีย์พระโพธิญาณเดรเป็นเจดีย์รูปทรงระฆังคว้าสีทองขนาดใหญ่ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อบรรจุอฐิธาตุของหลวงปู่ชา สถาปัตยกรรมมีความผสมผสานระหว่างศิลปะพื้นถิ่นกับความร่วมสมัย ออกแบบให้มีความโปร่งและระบบอากาศได้ดี และมีพิพิธภัณฑ์พระโพธิญาณเดร: อาคารจัดแสดงเครื่องอัญเชิญ ประวัติ และผลงานคำสอนของหลวงปู่ชา เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้ศึกษาแนวทางปฏิบัติของท่าน

นอกจากนี้ วัดหนองป่าพงยังเป็นต้นแบบของการบริหารจัดการวัดที่เน้นระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด โดยมีกฎติกาที่มุ่งเน้นความเสมอภาคและความสามัคคีในหมู่คณะให้วัดแห่งนี้สามารถดำเนินงานเป็นศูนย์กลางทางจิตวิญญาณที่สำคัญทั้งยังเป็นสถานที่จัดงานอาเจริยบูชาในช่วงเดือนกราคมของทุกปี

ภาพที่ 8 วัดหนองป่าพง

ที่มา : <https://cbtthailand.dasta.or.th/>

3.2 วัดพระธาตุหนองบัว

วัดพระธาตุหนองบัวสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2498 โดยมีก่อมุ่นพุทธศาสนาสันกิชนชาวอุบลราชธานีร่วมกันริเริ่ม เพื่อเป็นพุทธานุสรณ์ในโอกาสฉลองกิ่งพุทธกาล (ครบ 2,500 ปี แห่งการปรินิพพานของพระพุทธเจ้า) ภายในองค์พระธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์ มีลักษณะเป็นห้องโถงใหญ่ โดยมีแกนกลางเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุซึ่งบรรจุอยู่ในสูญปำล่องขนาดเล็กอีกชั้นหนึ่ง รอบแกนกลางทั้ง 4 ทิศ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกรุงอุบลราชธานี เป็นวัดราชวรวิหารที่มีความโดดเด่นที่สุดในด้านพุทธศิลป์สถาปัตยกรรม โดยเฉพาะการจำลองรูปแบบพุทธสถานจากประเทศอินเดียมาประดิษฐานไว้ในภาคอีสาน

สถาปัตยกรรม พระธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์ซึ่งเป็นจำลองแบบมาจากเจดีย์พุทธคยา สถานที่ตระหง่านของพระพุทธเจ้า ในประเทศอินเดีย องค์เจดีย์มีฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยอดทรงกรวยเหลี่ยม ประดับตกแต่งด้วยลายปูนปั้นท่าฐานเทพพนม และลายไทยประยุกต์ ลงสีขาวตัดกับสีทองอร่ามภายในองค์พระธาตุบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ทำให้เป็นที่เคารพสักการะสูงสุดของชาวอุบลราชธานี

วัดพระธาตุหนองบัวยังมีบทบาทสำคัญในเชิงวัฒนธรรมประเพณี โดยเป็นแหล่งรวมซ่างฝีมือชั้นครูในการทำต้นเทียนพรรษา ทั้งประเภทแกะสลักและติดพิมพ์ วัดแห่งนี้มักได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดต้นเทียนพรรษาประจำปี และยังเป็นสถานที่เก็บรักษาต้นเทียนที่ได้รับรางวัลให้นักท่องเที่ยวได้ชมตลอดทั้งปี

ภาพที่ 9 วัดพระธาตุหนองบัว

ที่มา : <https://lifestyleinthailand.com/>

3.3 วัดสิรินธรารามภูพร้าว

วัดสิรินธรารามภูพร้าว หรือที่นิยมเรียกกันว่า "วัดเรืองแสง" ตั้งอยู่บนเนินเขาสูงในอำเภอสิรินธ์ เป็นศาสนสถานที่มีความโดดเด่นในด้านทัศนียภาพและนวัตกรรมทางพุทธศิลป์

สถาปัตยกรรมศิลปะล้านช้าง

อุปโภคของวัดถูกดัดแปลงสถาปัตยกรรมมาจากวัดเชียงทอง เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีลักษณะเด่นที่หลังคาเอ่นโค้งอ่อนช้อยช้อนลดหลั่นกันลงมา สะท้อนถึงความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมในลุ่มน้ำโขง

ประติมากรรมเรืองแสง

จิตรกรรมฝาผนังด้านหลังอุโบสถเป็นรูป "ต้นกัลปพฤกษ์" ที่ศิลปิน (คุณกร ปริญญาปุณโน) ได้ใช้สารเรืองแสงในการวาด เมื่อแสงอาทิตย์ลับขอบฟ้า ตัวภาพวัดจะดูดซับแสงในตอนกลางวันและเปล่งแสงสีเขียวอ่อนมาในความมืด และได้เป็นความงามทางศิลปะดึงดูดผู้คนให้เข้าหาศาสนาน

ด้านการท่องเที่ยว

ด้วยทำเลที่ตั้งอยู่บนยอดเขา ทำให้วัดแห่งนี้เป็นจุดชมวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม สามารถมองเห็นทัศนียภาพของเขื่อนสิรินธร และด้านชายแดนซ่องเม็ก

ภาพที่ 10 วัดสิรินธรารามภูพร้าว

ที่มา : <https://www.sayhithailand.com/>

บทที่ 4

ประเพณี และเทศกาลประจำท้องถิ่น

4.1 ประเพณีแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

ประเพณีแห่เทียนพรรษาถือเป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของจังหวัดอุบลราชธานีและมีชื่อเสียงระดับนานาชาติ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงวันอสาม蒂บูชาและวันเข้าพรรษา ณ ทุ่งศรีเมือง

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์: เดิมที่ชาวบ้านจะนำเทียนไขมัดรวมกันเพื่อถวายพระภิกษุสงฆ์สำหรับจุดให้แสงสว่างขณะปฏิบัติในช่วงเข้าพรรษา ต่อมาได้มีการพัฒนาฝีมือช่างแกะสลัก (ช่างสกุลเมืองอุบลฯ) จนกลายเป็นการประกวดขบวนแห่เทียนพรรษาที่วิจิตรบรรจง

ประเภทของต้นเทียน: แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ

1. ประเภทแกะสลัก การนำขี้ผึ้งมาหล่อเป็นลำต้นขนาดใหญ่ แล้วแกะสลักลวดลายไทยหรือเรื่องราวพุทธประวัติลงไปบนเนื้อเทียน
2. ประเภทติดพิมพ์ การนำขี้ผึ้งมาหล่อในแม่พิมพ์ให้เป็นลวดลายต่างๆ แล้วนำมาติดประดับลงบนโครงสร้างต้นเทียน

ภาพที่ 11 แห่เทียนพรรษา

ที่มา : <https://mgonline.com/>

4.2 ประเพณีไหลเรือไฟ และงานสมโภชแม่น้ำโขง

ประเพณีไหลเรือไฟจะได้เด่นในหลายจังหวัดริมโขง แต่ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี (โดยเฉพาะอำเภอโขเงี้ยม และเขมราฐ) มีการจัดประเพณีนี้เพื่อสืบสานศรัทธาและความเชื่อท้องถิ่น

คติความเชื่อ การไหลเรือไฟ (ลอยเรือไฟ) ทำขึ้นเพื่อบูชาเรอยพระพุทธบาท และขอมาต่อพระแม่คงคา (แม่น้ำโขง) รวมถึงการบูชาพญานาคตามความเชื่อพื้นถิ่น

ลักษณะกิจกรรม มีการประดิษฐ์เรือไฟจากวัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ และตกแต่งด้วยตะเกียงน้ำมันนับแสนดวงให้เป็นรูปภาพต่างๆ ลอยไปตามลำน้ำโขงในยามค่ำคืน ช่วงเทศกาลออกพรรษา

งานสมโภชแม่น้ำโขงควบคู่กับไหลเรือไฟ ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำ และเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ลาว

ภาพที่ 11 เรือไฟ

ที่มา : <https://static.naewna.com/>

4.3 ฮีตสิบสอง คลองสิบสี่ และวิถีชาวลุ่มน้ำมูล

"ฮีตสิบสอง" คือจารีตประเพณีประจำ 12 เดือนของชาวอีสาน ส่วน "คลองสิบสี่" คือหลักปฏิบัติทางสังคมและปักรองวิถีปฏิบัติ ชาวอุบลราชธานียึดถือฮีตสิบสองอย่างเคร่งครัด เช่น บุญคุณลาน (เดือนยี่), บุญข้าวจี่ (เดือนสาม), บุญพระเหวด (เดือนสี่) ซึ่งเป็นการผูกโยงพิธีกรรมทางศาสนาเข้ากับบุคคลการทำนาและวิถีชีวิตริมแม่น้ำมูล

ความสำคัญ ยึดสิบสองทำหน้าที่เป็น "ธรรมนูญทางสังคม" ที่สร้างความเปิดแพร่ ให้สมาชิกในชุมชนได้มำทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างความมั่นคงต่อธรรมชาติและบรรพบุรุษ

ภาพที่ 13 ยึดสิบสอง คลองสิบสี่

ที่มา : <https://f.ptcdn.info/>

บทที่ 5 ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ชุมชน

5.1 ผ้ากาบบัว

ผ้ากาบบัว ได้รับการประกาศให้เป็น "ลายผ้าเอกลักษณ์ประจำจังหวัดอุบลราชธานี" ซึ่งสะท้อนถึงภูมิปัญญาการทอผ้าขั้นสูง

องค์ประกอบลายผ้า: ผ้ากาบบัวเกิดจากการผสมผสานเทคนิคการทอผ้าพื้นเมือง 4 ชนิดเข้าด้วยกัน ได้แก่

1. ผ้าขาว ใช้เป็นเส้นยืน
2. ผ้ามัดหมี่ เป็นลวดลายหลัก
3. ผ้ามุก เป็นการยกดอกเพื่อเพิ่มมิติ
4. จกดาว เป็นการตกแต่งเพิ่มเติม

สัญลักษณ์ สีของผ้ากากบัวมักเลียนแบบสีของกลีบดอกบัว (สีชมพูอมม่วงໄล่เฉด) ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำจังหวัด ถือเป็นงานหัตถกรรมสิ่งทอที่มีความซับซ้อนและทรงคุณค่า

ภาพที่ 14 ผ้ากากบัว

ที่มา : <https://media.readthecloud.co/>

5.2 หัตถกรรมเครื่องทองเหลือง

เครื่องทองเหลืองบ้านปะ碗 ชุมชนบ้านปะ碗 อ.เมืองอุบลฯ เป็นหมู่บ้านที่สืบทอดกรรมวิธีการหล่อทองเหลืองแบบโบราณด้วย "วิธีขี้ผึ้งหาย" ซึ่งเหลือเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย ผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงคือ ผอบ เขียนหมาย และกระดิ่ง

ภาพที่ 15 หัตถกรรมเครื่องทองเหลือง

ที่มา : <https://www.isangate.com/>

5.3 อาหารพื้นเมืองและของฝากเลื่องชื่อ

วัฒนธรรมอาหารของอุบลราชธานีได้รับอิทธิพลจากการย้ายถิ่นฐานของชาวเวียดนาม (ไทยเชื้อสายญวน) ผสมรสชาติแบบอีสาน

หมูยออบล เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปเนื้อสัตว์ที่มีชื่อเสียงที่สุด มีเอกลักษณ์ที่เนื้อสัมผัสเด้งและหอมพริกไทยคำ ปัจจุบันมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่หันสมัยเพื่อยืดอายุการเก็บรักษา

กวยจีบญวน เป็นอาหารเข้ายอดนิยม เสนนทำจากแป้งข้าวเจ้าผัดเป็นข้าวจ้าวผัดสมแป้งมัน ทำให้มีความเหนียวแน่น น้ำซุปกระดูกหมูกลมกล่อม สะท้อนถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมการกินที่ลงตัว

ภาพที่ 16 หมูยออบล และ กวยจีบอุบล

ที่มา : <https://static5-th.orstatic.com/>

บรรณานุกรม

กระทรวงวัฒนธรรม. (ม.ป.ป.). **พระปทุมราชาธิรักษ์ (ท้าวคำพง)**. สืบคันจาก <http://www.m-culture.in.th/>

แนวหน้า. (ม.ป.ป.). **เรือไฟ**. สืบคันจาก <https://static.naewna.com/>

ประชุมสุลีสาร. (ม.ป.ป.). **หัตถกรรมเครื่องทองเหลือง**. สืบคันจาก <https://www.isangate.com/>

ผู้จัดการออนไลน์. (ม.ป.ป.). **แท่เทียนพระราช**. สืบคันจาก <https://mronline.com/>

CBT Thailand. (ม.ป.ป.). **วัดหนองป่าพง**. สืบคันจาก <https://cbtthailand.dasta.or.th/>

Dreamstime. (ม.ป.ป.). **สามพันโบก**. สืบคันจาก <https://thumbs.dreamstime.com>

Lifestyle in Thailand. (ม.ป.ป.). **วัดพระธาตุหนองบัว**. สืบคันจาก <https://lifestyleinthailand.com/>

MThai Travel. (ม.ป.ป.). **แม่น้ำสองสี**. สืบคันจาก <https://travel.mthai.com/>

OpenRice. (ม.ป.ป.). **หมูยออบล**. สืบคันจาก <https://static5-th.orstatic.com/>

Pantip. (ม.ป.ป.). **ขีดสิบสอง คล่องสิบสี่**. สืบคันจาก <https://f.ptcdn.info/>

Read The Cloud. (ม.ป.ป.). **ผ้ากาบบัว**. สืบคันจาก <https://media.readthecloud.co/>

Royal Park Rajapruek. (ม.ป.ป.). **ดอกบัว**. สืบคันจาก <https://www.royalparkrajapruek.org/>

Say Hi Thailand. (ม.ป.ป.). **วัดสิรินธรารามภูพร้าว**. สืบคันจาก <https://www.sayhithailand.com/>

TrueID Travel. (ม.ป.ป.). **หาดชุมดาว**. สืบคันจาก <https://travel.trueid.net/>

Ubon Trip. (ม.ป.ป.). **พาແຕ່ມ**. สืบคันจาก <https://ubontrip.com/>

When or Where. (ม.ป.ป.). **ນ້ຳຕກແສງຈັນທີ**. สืบคันจาก <https://www.whenorwhere.com/>